

NAUKA

KOMITET NAUKOWY

Francesco Coniglione

Wydział Filozofii, Uniwersytet w Katanii, Katania, Włochy

Michał Głowiński

Instytut Badań Literackich PAN, Warszawa

Jacek Hołówka

Instytut Filozofii, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Michał Karoński

Wydział Matematyki i Informatyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań

Michał Kleiber

Polska Akademia Nauk, Warszawa

Małgorzata Kossut

Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN, Warszawa

Zbigniew Kwieciński

Wydział Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń

Ewa Łętowska

Instytut Nauk Prawnych PAN, Warszawa

Witold Rużyło

Instytut Kardiologii im. Stefana Wyszyńskiego, Warszawa

Henryk Samsonowicz

Instytut Historyczny, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Jan Strelau

Wydział Psychologii, SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny

Mojmir Svoboda

Instytut Psychologii, Uniwersytet Masaryka, Brno, Republika Czeska

Zbigniew Szawarski

Instytut Filozofii, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Piotr Sztompka

Instytut Socjologii, Uniwersytet Jagielloński, Kraków

Henryk Szymczak

Instytut Fizyki PAN, Warszawa

Ryszard Tadeusiewicz

Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków

Piotr Węgleński

Instytut Genetyki i Biotechnologii, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Andrzej Kajetan Wróblewski

Instytut Fizyki, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Andrzej Zoll

Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Jagielloński, Kraków

Polska Akademia Nauk

NAUKA

3 • 2020
KWARTALNIK

KOMITET REDAKCYJNY

JERZY MARIAN BRZEZIŃSKI – *redaktor naczelny*

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Psychologii – Poznań
e-mail: brzezuam@amu.edu.pl

ANDRZEJ B. LEGOCKI

Polska Akademia Nauk
Instytut Chemii Bioorganicznej – Poznań
e-mail: legocki@ibch.poznan.pl

ELŻBIETA SARNOWSKA-TEMERIUŚ

Polska Akademia Nauk
Instytut Badań Literackich – Warszawa
e-mail: ibadlit@ibl.waw.pl

ANDRZEJ WÓJTOWICZ – *sekretarz redakcji*

Instytut Chemii Bioorganicznej PAN
Ośrodek Wydawnictw Naukowych – Poznań
e-mail: wojtow@man.poznan.pl

Biuro Upowszechniania i Promocji Nauki • Warszawa 2020

NAUKA 3/2020

<http://www.nauka-pan.pl>

<http://www.pan.pl>

Na liście czasopism punktowanych MNiSW
kwartalnikowi NAUKA przyznano 20 punktów

© *Copyright*

Polska Akademia Nauk, Warszawa 2020

All rights reserved

ISSN 1231-8515

WYDAWCA

Biuro Upowszechniania i Promocji Nauki PAN
Warszawa, Pałac Kultury i Nauki

Redakcja kwartalnika NAUKA

61-713 Poznań, ul. Wieniawskiego 17

tel.: +48 618528503, faks: +48 618520532

e-mail: wojtow@man.poznan.pl

Opracowanie językowe

Małgorzata Szkudlarska

Na okładce

Fragment obrazu *Alegoria nauk* (1683)

Gerard de Lairese (1640–1711)

Indeks 366633

Druk i oprawa

Agencja Wydawniczo-Poligraficzna GIMPO

ul. M. Grzegorzewskiej 8, 02-778 Warszawa

tel.: +48 501 076 031

e-mail: gimpo@poligrafia.waw.pl

Nakład 700 egz.

Spis treści

Hipotezy i dylematy na temat powstania i unikatowości życia A.B. LEGOCKI	7
Kultywując fikcję w żelaznej klatce rozumu: kilka uwag dotyczących wiedzy, władzy i demokracji S. FILIPOWICZ	17
O stary kształt nauk społecznych, czyli przeciw metodologii „zamiast” D. DOLIŃSKI	49
Obecność ludności obcej na ziemiach polskich w X i pierwszej połowie XI wieku – uwarunkowania, problemy i perspektywy badawcze M. MATLA	71
<i>Kwiaty zła</i> jako cyrograf. Satanizm w lirykach Baudelaire’a J. TOMKOWSKI	99
Historia i YouTube. Narracja historyczna w dobie Web 2.0 W. WERNER, A. TRZOSS, D. GRALIK	119
Niedomykalność zastawki mitralnej i nowoczesne metody jej leczenia J. PRĘGOWSKI	141
Pięć lat trudnych doświadczeń z Ustawą o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych z dnia 15 stycznia 2015 r. M. GAJEWSKA, J. GROMADZKA-OSTROWSKA, J. KONOPACKI, K. TURLEJSKI, C.W. WATAŁA, K. WĄSOWICZ, A. WESOŁOWSKA, M. WIECZOREK, P. WLAŻ, R. ZABIELSKI	149
Komentarz do artykułu <i>Pięć lat trudnych doświadczeń z Ustawą o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych z dnia 15 stycznia 2015 r.</i> J. DUSZYŃSKI, R. ZABIELSKI	173
Profesor Marian Truszczyński (1929–2020) Z. PEJSAK	175
Sprawozdanie z działalności Komisji do spraw Etyki w Nauce w 2019 roku A. GÓRSKI, M. GRABIANOWSKI	181
Apel Wydziału I Nauk Humanistycznych i Społecznych PAN do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP	187
Informacje dla Autorów	191

Table of contents

Hypotheses and dilemmas around the origin and uniqueness of life A.B. LEGOCKI	7
Cultivating fiction in the iron cage of reason: some remarks on knowledge, power and democracy S. FILIPOWICZ	17
For an old shape of social sciences, i.e. against the „instead of” methodology D. DOLIŃSKI	49
A foreign population marking its presence in Poland between the 10th and mid-11th centuries: research conditionings, problems and perspectives M. MATLA	71
<i>Les Fleurs du mal (The Flowers of Evil)</i> as the infernal contract. Satanism in poems by Baudelaire J. TOMKOWSKI	99
History and YouTube. Historical narrative in the age of Web 2.0 W. WERNER, A. TRZOSS, D. GRALIK	119
Mitral regurgitation and its modern treatments J. PRĘGOWSKI	141
Five years of difficult experiences with the Act of the protection of animals used for scientific or educational purposes dated of January 15, 2015 M. GAJEWSKA, J. GROMADZKA-OSTROWSKA, J. KONOPACKI, K. TURLEJSKI, C.W. WATAŁA, K. WAŚOWICZ, A. WESOŁOWSKA, M. WIECZOREK, P. WLAŹ, R. ZABIELSKI	149
Comments to the article <i>Five years of difficult experiences with the Act of the protection of animals used for scientific or educational purposes dated of January 15, 2015</i> J. DUSZYŃSKI, R. ZABIELSKI	173
Professor Marian Truszczyński – obituary Z. PEJSAK	175
The report on the activity of the Commission for Ethics in Science in the year 2019 A. GÓRSKI, M. GRABIANOWSKI	181
The appeal of the I Faculty of Humanities and Social Sciences of the Polish Academy of Sciences to the Ministry of Science and Higher Education	187
Notes for Authors	191